

PLA DE MESURES ANTIFRAU DE L'AJUNTAMENT D'ALARÓ

(Aprovat per acord del ple municipal, en sessió ordinària de 29 de setembre de 2022)

Introducció

Pla de mesures antifrau

1. Objecte del Pla de mesures antifrau
2. Naturalesa i finalitat del Pla de mesures antifrau
3. Àmbit objectiu d'aplicació
4. Àmbit subjectiu d'aplicació
5. Principis del Pla de mesures antifrau
6. Organització, gestió i desenvolupament del Pla de mesures antifrau
7. Revisió i adaptació del Pla de mesures antifrau, així com seguiment i avaluació de les mesures proposades i configuració de noves
8. Estructura del Pla de mesures antifrau
9. Mesures de prevenció
 - 9.1. Aprovació d'una Declaració institucional de compromís amb la lluita contra el frau i la corrupció
 - 9.2. Avaluació de riscos d'irregularitats, frau, corrupció i conflictes d'interès a l'Ajuntament
 - 9.3. Incorporació de la Declaració de no estar afectat per cap conflicte d'interès (DACI) en els expedients vinculats a projectes finançats amb fons europeus
 - 9.4. Desplegament d'una cultura ètica.
 - 9.5. Conducta dels membres electes de la corporació
 - 9.6. Conducta del personal al servei de la corporació
 - 9.7. Publicació de declaració de béns i activitats
 - 9.8. Participació de l'entitat local en accions de sensibilització i formatives en matèria d'integritat i ètica pública
 - 9.9. Publicitat i transparència del Pla de mesures antifrau
 - 9.10. Separació de responsabilitats de gestió, control i tresoreria en la gestió de fons europeus
10. Mesures de detecció
 - 10.1. Creació d'un canal intern o, si s'escau, la connexió amb un canal extern per a la gestió i presentació de dilemes ètics, queixes o denúncies
 - 10.2. Previsió d'un llistat de banderes vermelles que actuï com un sistema d'alertes en els casos on els riscos d'aparició d'irregularitats administratives, frau, corrupció o conflictes d'interès siguin elevats o mitjans
 - 10.3. Introducció d'eines de gestió de dades i de traçabilitat amb la finalitat de detectar irregularitats administratives, frau, corrupció o conflictes d'interès
11. Mesures de correcció

- 11.1. La retirada dels projectes, o de part d'aquests, afectats pel frau i la corrupció o pels conflictes d'interès reals. La recuperació dels fons de la UE gastats fraudulentament
 - 11.2. L'adopció d'altres mesures de correcció complementàries: actuacions preliminars i recerques prèvies a la incoació de procediments administratius o penals. Actuació d'òrgans de control
 - 11.3. Correcció dels conflictes d'interès: l'abstenció.
 - 11.4. Gestió davant de conflictes d'interès o indicis de possible frau o corrupció
 - 12. Mesures de persecució
 - 12.1. Incoació de procediments disciplinaris o sancionadors quan la competència sigui pròpia de l'Ajuntament
 - 12.2. Comunicació dels fets produïts i les mesures adoptades a les autoritats competents
 - 12.3. Denúncia dels casos de presumpte frau davant de les autoritats nacionals o de la Unió Europea, així com davant de la fiscalia o els tribunals
 - 12.4. Conflicte d'interès
- Disposició addicional. Referències genèriques

Annexos al Pla de mesures antifrau

- Annex I. Declaració institucional de compromís amb la lluita contra el frau i la corrupció
- Annex II. Model de declaració d'absència de conflicte d'interessos (DACI)
- Annex III. Banderes vermelles en la detecció de les irregularitats administratives, el frau, la corrupció i els conflictes d'interès
- Annex IV. Protocol de gestió de conflictes d'interessos

Introducció

El Consell Europeu va aprovar el 21 de juny del 2020 la creació del programa Next Generation EU (NGEU), un instrument d'estímul econòmic en resposta a la crisi causada pel coronavirus. El Mecanisme per a la Recuperació i la Resiliència (MRR), establert a través del Reglament (UE) 2021/241 del Parlament Europeu i del Consell, de 12 de febrer del 2021, és el nucli d'aquest Fons de Recuperació. L'Instrument Europeu de Recuperació es fonamenta alhora en tres pilars:

- 1) El Mecanisme de Recuperació i Resiliència (MRR), destinat a donar suport als esforços dels estats membres per recuperar-se, a reparar els danys i a sortir reforçats de la crisi, amb un àmbit d'aplicació estructurat al voltant de sis grans blocs d'actuacions:
 - a) la transició ecològica;
 - b) la transformació digital;
 - c) el creixement intel·ligent, sostenible i integrador, que inclou la cohesió econòmica, l'ocupació, la productivitat, la competitivitat, la investigació, el desenvolupament i la innovació, i un mercat interior que funcioni correctament amb petites i mitjanes empreses sòlides;
 - d) la cohesió social i territorial;
 - e) la salut i la resiliència econòmica, social i institucional, amb l'objecte, entre d'altres, d'augmentar la preparació i la capacitat de reacció davant de les crisis, i
 - f) les polítiques per a la propera generació.
- 2) L'Ajuda a la Recuperació per a la Cohesió i els Territoris d'Europa (REACT-EU), que es canalitza mitjançant els fons FEDER, FSE i FEAD, i que pretén una recuperació ecològica, digital i resiliència.
- 3) El reforçament de projectes clau de la Unió Europea per extreure els ensenyaments de la crisi, enfortir el mercat únic i accelerar la doble transició digital i ecològica.

D'acord amb això, cada estat membre ha d'elaborar un projecte de país. A l'Estat espanyol, aquest projecte és el Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència (d'ara endavant PRTR), basat en quatre eixos transversals que es vertebraven en deu polítiques palanca, dins de les quals es recullen trenta components, que permeten articular els programes coherents d'inversions i reformes del pla. Aquests quatre eixos són; la transició ecològica, la transformació social, la cohesió social i territorial i la igualtat de gènere.

Per fer efectives les iniciatives plantejades al PRTR, les administracions públiques han d'adaptar els procediments de gestió i el model de control. Algunes mesures d'agilització es van establir mitjançant el Reial decret llei 36/2020, de 30 de desembre, pel qual s'aproven mesures urgents per a la modernització de l'Administració pública i per a l'execució del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència, pel que s'han de canalitzar els fons europeus. A més, cal la configuració i el desenvolupament d'un sistema de gestió que faciliti la tramitació eficaç de les sol·licituds de desemborsament als serveis de la Comissió Europea. Per això, s'ha aprovat l'Ordre del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública HFP/1030/2021, de 29 de setembre, per la qual es configura el sistema de gestió del PRTR.

Les Illes Balears van aprovar, per la seva banda, el Pla Autòmic de Reactivació i Transformació Econòmica i Social de les Illes Balears, amb deu eixos de futur i diferents plans, estratègies i pactes que han de permetre, en connivència, discussió, consens i construcció conjunta amb altres administracions i actors socioeconòmics, desplegar les accions que calen per fer front a la situació generada per la pandèmia i sortir enfortits.

A l'àmbit propi de la comunitat autònoma de les Illes Balears, s'ha aprovat la Llei 2/2020, de 15 d'octubre, de mesures urgents i extraordinàries per a l'impuls de l'activitat econòmica i la simplificació administrativa a l'àmbit de les administracions públiques de les Illes Balears per

pal·liar els efectes de la crisi ocasionada per la COVID-19, amb l'objectiu d'establir mesures de simplificació administrativa per promoure la millora dels processos reguladors, de gestió i l'organització de l'Administració de la comunitat autònoma i el seu sector públic.

També s'ha aprovat la Llei 4/2021, del 17 de desembre, de mesures extraordinàries i urgents per executar les actuacions i els projectes que s'han de finançar amb fons europeus en el marc del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència per harmonitzar les particularitats organitzatives i normatives pròpies de la Comunitat amb el que disposa el Reial decret llei 36/2020, de 30 de desembre, pel quals'aproven mesures urgents per a la modernització de l'Administració pública i per a l'execució del PRTR, en què s'estableix un marc general bàsic, les mesures del qual poden, en alguns casos, ser aplicades directament, però en altres, han de ser desenvolupades autònomament.

Entre les previsions de l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, destaca l'obligació que imposa i desenvolupa l'article 6. D'acord amb aquest article, amb la finalitat de donar compliment a les obligacions que l'article 22 del Reglament (UE) 2021/ 241, de 12 de febrer, del Parlament Europeu i del Consell, pel qual s'estableix el Mecanisme de Recuperació i Resiliència imposa a Espanya en relació amb la protecció dels interessos financers de la Unió com a beneficiari dels fons del MRR, tota entitat, decisora o executora, que participi en l'execució de les mesures del PRTR haurà de disposar d'un «Pla de mesures antifrau» que li permeti garantir i declarar que, en el seu àmbit d'actuació respectiu, els fons corresponents s'han utilitzat de conformitat amb les normes aplicables, en particular, pel que fa a la prevenció, detecció i correcció del frau, corrupció i conflictes d'interessos.

En compliment d'aquest mandat s'aprova aquest pla, que té per objecte definir les principals accions que cal adoptar per evitar el mal ús o el frau en els recursos financers del PRTR, amb la finalitat de prevenir, detectar i establir mesures correctores perquè els recursos financers procedents de la Unió Europea no es malgastin i compleixin els objectius per als quals estan assignats.

Les exigències derivades de l'Ordre HFP 1030/2021, de 29 de setembre, conjuntament amb les obligacions que imposa el Dret de la Unió Europea als estats membres (i, per tant, també a les autoritats locals) quan gestionen de forma compartida o executen fons procedents del Pressupost "comunitari" consistents a dotar-se dels mecanismes d'integritat que salvaguardin els interessos financers de la Unió, condueixen al fet que l'Ajuntament d'Alaró ha de disposar d'un pla de mesures antifrau.

El Pla de mesures antifrau de l'Ajuntament d'Alaró parteix d'un diagnòstic previ de l'estat actual de la política d'integritat a l'Ajuntament, posant en valor com a prioritat estratègica i operativa la integritat de la institució, així com de totes les persones que hi desenvolupen la seva activitat. Això amb la finalitat d'articular un model basat en un enfocament de riscos que centri la seva activitat, principalment, en la prevenció i detecció de les irregularitats, del frau, de la corrupció i dels conflictes d'interessos, per tal d'evitar o mitigar la seva concreció en allò que afecta la gestió o execució de fons europeus, tant en la condició de l'Ajuntament com òrgan gestor o com a beneficiari d'ajudes o subvencions d'altres òrgans gestors vinculades a projectes, subprojectes, actuacions o programes dels diferents components del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència.

Aquest Pla incideix principalment en l'àmbit de la prevenció de les conductes o comportaments que poden arribar a erosionar greument la confiança de la ciutadania en les seves institucions, sense oblidar els aspectes relatius a la detecció i correcció del frau, la corrupció i els conflictes d'interessos que es puguin suscitar. També posa el focus en la col·laboració que, en el seu cas, aquest Ajuntament ha de prestar quan es tracti de perseguir afectacions a la integritat.

Centrar l'atenció principal en la prevenció i detecció de les expressions d'irregularitats administratives i de frau té ple sentit en la mesura que les administracions públiques i entitats del seu sector públic, com a executores o beneficiàries de fons europeus, són en aquestes dues fases del cicle antifrau en les que tenen un major recorregut per a adoptar mesures que comportin l'enfortiment de la integritat institucional, cosa que es complementa també amb una sèrie de mesures puntuals de correcció i persecució del frau i la corrupció.

Evidentment, l'objectiu últim d'aquest pla és salvaguardar els principis de bona gestió financera i de protecció dels interessos financers de la Unió Europea, garantint així mateix el principi de compliment per resultats, recollit en l'article 2 de l'Ordre HFP 1030/2021, de 29 de setembre.

El Pla conté, per tant, un conjunt de mesures d'integritat i de lluita contra el frau, que essencialment persegueixen enfortir la integritat com a element substantiu de la bona governança municipal. D'aquesta manera, el Pla de mesures antifrau s'alineja amb l'Objectiu de Desenvolupament Sostenible 16 de l'Agenda 2030, que té com a finalitat aconseguir la construcció d'institucions locals sòlides, que facin una aposta clara i contundent –com va reconèixer la Comissió Europea- per enfortir el govern obert, la transparència i la integritat, així com la rendició de comptes.

A més a més, aquest pla es configura com un instrument de planificació viu i flexible, d'adaptació, en la mesura que es podrà anar modificant conforme es puguin dictar instruccions, normativa o guies per a l'elaboració d'aquests plans de mesures antifrau. Igualment, el pla estarà en contínua revisió en relació amb cadascuna de les actuacions plantejades en la lluita contra el frau per tal de perfeccionar-les.

Pla de mesures antifrau de l'Ajuntament d'Alaró

1. Objecte del Pla de mesures antifrau

1.1. Aquest Pla de mesures antifrau per a la gestió de fons europeus per part de l'Ajuntament d'Alaró s'aprova de conformitat amb el que disposa l'article 6 de l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, per la qual es configura el sistema de gestió del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència.

1.2. Aquest Pla s'articula al voltant de les quatre fases del cicle de gestió del risc del frau amb la finalitat de prevenir, detectar, corregir i perseguir les irregularitats, el frau, la corrupció i els conflictes d'interès, així com evitar el doble finançament, en la gestió i l'execució dels fons europeus amb la pretensió última de salvaguardar els principis de bona gestió financera, de protecció dels interessos financers de la Unió Europea i de compliment de resultats a la gestió.

1.3. Així mateix, inclou el següents annexos que s'aproven amb aquest Pla de mesures antifrau:

Annex I. Declaració institucional de compromís amb la lluita contra el frau i la corrupció

Annex II. Model de declaració d'absència de conflicte d'interessos (DACI).

Annex III. Banderes vermelles en la detecció de les irregularitats administratives, el frau, la corrupció i els conflictes d'interès.

Annex IV. Protocol de gestió de conflictes d'interessos

2. Naturalesa i finalitat del Pla de mesures antifrau

2.1. El Pla de mesures antifrau de l'Ajuntament d'Alaró té per objecte enfortir la integritat institucional i la lluita contra les irregularitats administratives, el frau, la corrupció i els conflictes d'interès en la gestió de fons europeus, així com el doble finançament.

2.2. El Pla es revisarà periòdicament a fi de dur a terme una millora permanent dels estàndards ètics de la institució i organització municipal, particularment pel que fa a la gestió i execució de fons europeus dels quals aquesta entitat local sigui entitat executora o beneficiària de recursos financers destinats a determinades actuacions.

2.3. Aquest Pla tindrà durada indefinida, sens perjudici de la revisió periòdica en els termes establerts a l'apartat 7.2.

3. Àmbit objectiu d'aplicació

Aquest Pla de mesures antifrau s'aplica als fons europeus que l'Ajuntament d'Alaró gestioni o dels quals en sigui beneficiari i procedeixin dels diferents Components del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència aprovat per la Comissió Europea al mes de juny de 2021, en el marc del sistema de gestió establert a l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, així com, si escau, d'aquells altres fons europeus sempre que sigui compatible amb la seva pròpia normativa.

Aquest Pla de mesures antifrau preveu la regulació d'instruments i mesures que, més enllà de donar resposta concreta als requeriments de la gestió de fons europeus, s'emmarquen en el sistema d'integritat institucional de l'Ajuntament d'Alaró i com a tals, es poden aplicar a altres àmbits de la gestió municipal si així es resol de manera expressa.

4. Àmbit subjectiu d'aplicació

4.1. Aquest Pla s'aplicarà a l'Ajuntament d'Alaró i a les entitats o organismes que en depenguin.

4.2. Les mesures d'enfortiment de la integritat i de prevenció, detecció, correcció i persecució de les irregularitats, el frau, la corrupció i els conflictes d'interès s'aplicaran als següents actors de l'àmbit municipal o que tinguin relació amb la gestió, l'execució o la destinació dels fons europeus:

- a) El batle i els regidors de la Corporació, així com, si escau, el personal eventual.
- b) Empleats públics municipals que participin en aquells expedients que comptin amb finançament procedent dels fons europeus i que:
 - a. elaborin informes que serveixin de base per a la presa de decisions i/o,
 - b. intervenguin a les meses de contractació i/o,
 - c. intervenguin en processos de selecció de personal i/o,
 - d. realitzin tasques de gestió, control i pagament,
 - e. així com qualsevol altre agent en qui hagin delegat o encomanat, així com externalitzat, alguna o algunes d'aquestes tasques.
- c) Beneficiaris privats, socis, contractistes i subcontractistes, les actuacions dels quals siguin finançades amb fons europeus, que puguin actuar en favor dels propis interessos, però en contra dels interessos financers de la Unió, en el marc d'un conflicte d'interès.
- d) Assessors externs, professionals o membres de comissions o grups de treball que participin en la preparació o en els treballs preliminars de processos de contractació pública o de subvencions o ajudes, així com en l'elaboració d'estudis o dictàmens, que puguin incórrer en conflicte d'interès.

5. Principis del Pla de mesures antifrau

Pel que fa a la gestió de fons europeus, aquest Pla es fonamenta en els principis següents:

- a) Integritat.
- b) Imparcialitat i Objectivitat.
- c) Transparència.
- d) Bona gestió financera.
- e) Protecció dels interessos financers de la Unió Europea.
- f) Compromís amb el resultat.
- g) Rendició de comptes.

6. Organització, gestió i desenvolupament del Pla de mesures antifrau

6.1. Atenent les característiques, les dimensions, els recursos i les capacitats de l'Ajuntament, el disseny de les estructures d'organització, gestió i desenvolupament del Pla es basarà en el principi d'economia, simplificació orgànica i procedimental, i polivalència funcional.

6.2. La direcció política del Pla la durà a terme la batlia, sens perjudici de les delegacions que pugui fer i de les competències del ple.

6.3. Es crea la Comissió de seguiment i desenvolupament del Pla antifrau presidida per la persona titular de la batlia o regidor en qui ho delegui, de la qual en formaran part, almenys, les persones que ocupin la secretaria de la corporació i la intervenció municipal.

Mitjançant resolució de batlia es podrà ampliar la composició d'aquest òrgan amb el nomenament d'altres membres de la corporació o empleats municipals. En cap cas, el nombre de membres de la corporació podrà superar el d'empleats públics.

6.4. Són funcions mínimes que haurà de dur a terme la Comissió les següents:

- Dur a terme l'aprovació i la supervisió, si escau, de l'avaluació de riscos i dels indicadors d'alerta de banderes vermelles.

- Identificar nous indicadors de risc, identificant els àmbits en què la freqüència i la gravetat d'aquells sigui més gran.
- Informar i/o recomanar la revisió i actualització periòdica del pla.
- Impulsar campanyes de sensibilització i comunicació de les mesures que conté aquest pla, així com promoure la participació en accions formatives dels càrrecs representatius i dels empleats públics.
- Promoure les mesures correctores necessàries recollides al pla i col·laborar activament amb els òrgans de control i els jurisdiccionals en supòsits de persecució del frau i de la corrupció.
- Informar sobre situacions de conflictes d'interès valorant-ne l'afectació a la imparcialitat i l'objectivitat.
- Promoure un control d'intervenció i financer que introdueixi en el sistema de gestió els mecanismes de prevenció, detecció i correcció establerts en aquest pla.
- Elaborar propostes de resolució, si escau, de dilemes ètics, dubtes o queixes sobre l'aplicació dels principis ètics i de conducta continguts als codis corresponents, o en el marc normatiu actualment en vigor.
- Ser la unitat de tramitació, si escau, dels dilemes o denúncies formulades i canalitzar-les, una vegada avaluades, als òrgans de control extern.
- Totes aquelles funcions que els atribueixi aquest pla o que li siguin conferides per resolució de batlia.

7. Revisió i adaptació del Pla de mesures antifrau, així com seguiment i avaluació de les mesures proposades i configuració de noves

7.1. Aquest Pla podrà ser objecte de revisió i actualització en qualsevol moment mitjançant acord del ple municipal, amb excepció dels annexos II, III i IV que els podrà modificar la Comissió de seguiment i desenvolupament del Pla antifrau.

7.2. Si no es duguessin a terme revisions o actualitzacions prèvies, el Pla serà objecte d'avaluació i, si s'escau, d'adaptació, almenys als dos anys des de la seva aprovació i de forma periòdica a partir de llavors.

8. Estructura del Pla de mesures antifrau

De conformitat amb el que estableix l'article 6.5.a) de l'Ordre HFP 1030/2021, de 29 de setembre, i d'acord amb el que s'ha exposat anteriorment, aquest Pla s'estructura al voltant dels quatre elements clau o fases de l'anomenat "cicle antifrau":

- a) Prevenció
- b) Detecció
- c) Correcció
- d) Persecució

9. Mesures de prevenció

Les següents mesures de prevenció persegueixen articular una sèrie d'accions, eines, instruments i mitjans dirigits a enfortir la infraestructura ètica de l'organització i el propi sistema de gestió de fons europeus en clau d'integritat, adoptant un enfocament proactiu que aposti per mitigar o evitar els riscos d'irregularitats, frau, corrupció o conflicte d'interès en la gestió d'aquests fons europeus.

La concreció de les mesures de prevenció que es pretenen adoptar a través del present Pla i de la seva posterior execució i desenvolupament per part de l'entitat és la següent:

9.1. Aprovació d'una Declaració institucional de compromís amb la lluita contra el frau i la corrupció

Mitjançant la *Declaració institucional de compromís amb la lluita contra el frau i la corrupció*, el Ple d'aquest Ajuntament adquireix el compromís ferm de lluita contra el frau, l'evitació o mitigació dels conflictes d'interès i una posició manifesta de tolerància zero davant la corrupció i les pràctiques d'irregularitat administrativa pel que fa a la gestió municipal.

La declaració institucional és la prevista a l'Annex I d'aquest Pla.

9.2. Avaluació de riscos d'irregularitats, frau, corrupció i conflictes d'interès a l'Ajuntament

L'Ajuntament d'Alaró, a través de la Comissió de seguiment i desenvolupament del Pla antifrau, durà a terme una avaluació del risc, impacte i probabilitat de risc de frau en els procediments d'execució del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència. Això amb la finalitat de mitigar la irrupció puntual o sistèmica d'irregularitats administratives, frau, corrupció i conflictes d'interès en la gestió dels fons europeus.

L'avaluació de riscos, sense perjudici de poder incloure altres àmbits, se centrarà especialment en els de la contractació pública i les subvencions, que són les esferes de l'actuació municipal especialment implicades pel que fa a la gestió dels recursos financers provinents dels fons europeus del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència.

A mesura que l'Ajuntament vagi assumint, com a entitat beneficiària o receptora, l'execució d'àmbits puntuals o actuacions vinculades amb la gestió de fons europeus, probablement advertirà que els àmbits o les actuacions definides com a riscos s'han d'ampliar, modificar o adaptar. Per això, la Comissió de seguiment i desenvolupament del Pla antifrau revisarà periòdicament aquesta avaluació.

L'avaluació de riscos es revisarà, almenys, de forma bianual i, en tot cas, quan s'hagi detectat un cas de frau o hi hagi canvis significatius en els procediments o en el personal.

9.3. Incorporació de la Declaració de no estar afectat per cap conflicte d'interès (DACI) en els expedients vinculats a projectes finançats amb fons europeus

L'Ajuntament d'Alaró incorpora en la gestió i en l'execució dels projectes finançats amb fons europeus, la Declaració d'absència de conflicte d'interès (DACI) de tots els agents als quals és aplicable el Pla de mesures antifrau d'acord amb l'article 4.

La DACI ha de ser subscripta quan s'hagi d'intervenir en qualsevol activitat o actuació relacionada amb la gestió de fons europeus amb la finalitat d'evitar una situació de conflicte d'interès, la qual s'hauria de gestionar de la manera més ràpida i efectiva possible, tal com preveuen les mesures de detecció i, si s'escau, de correcció.

En el cas de personal que participi en procediments de subvencions o de contractació, la DACI s'ha de formalitzar preferentment abans d'iniciar-se l'avaluació de sol·licituds o d'ofertes.

A l'Annex II s'hi ofereix un model de la Declaració d'absència de conflicte d'interès

9.4. Desplegament d'una cultura ètica.

Desenvolupar una cultura contra el frau és fonamental per dissuadir els defraudadors i aconseguir el màxim compromís possible del personal per combatre el frau, a través del foment dels valors d'integritat, objectivitat, rendició de comptes i honradesa. Per a això resulta

indispensable el coneixement de tot el personal de les obligacions establertes a la normativa d'aplicació.

En la creació d'aquesta cultura, s'han establert obligacions de comunicació i informació (Annex IV) al personal que estigui relacionat amb l'Ajuntament d'Alaró per conscienciar-lo i informar-lo sobre les diferents modalitats de conflictes d'interès i les maneres d'evitar-lo, així com el concepte de frau i les seves possibilitats, per tal que sigui més fàcil detectar-lo i prevenir-lo.

Així mateix, l'Ajuntament d'Alaró prendrà les mesures oportunes per prevenir, detectar, corregir i perseguir el frau i els conflictes d'interessos en aplicació de la normativa estatal i autonòmica en matèria de cultura ètica, transparència i bon govern.

9.5. Conducta dels membres electes de la corporació

Els membres de la corporació han d'adequar la seva activitat, també pel que fa a la gestió de fons europeus, als principis de bon govern establerts a l'article 26 de la Llei 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, dret d'accés a la informació pública i bon govern; així com als establerts a la resta de normativa en la matèria que els sigui aplicable.

9.6. Conducta del personal al servei de la corporació

En relació amb les actuacions del personal al servei de l'Ajuntament són de plena aplicabilitat, també pel que fa a la gestió de fons europeus, els principis ètics i de conducta que inspiren el Codi de Conducta dels empleats públics regulats en els articles 53 i 54 del text refós de la Llei de l'Estatut bàsic de l'empleat públic, aprovat pel Reial decret legislatiu 5/2015, de 30 d'octubre.

9.7. Publicació de declaració de béns i activitats

L'Ajuntament d'Alaró adquireix el compromís de complir fidelment la legalitat vigent en matèria de declaracions d'activitats i interessos i de béns patrimonials dels representants locals.

En aquest punt, es referma el compromís de col·laboració amb l'Oficina de Prevenció i Lluita contra la Corrupció a les Illes Balears.

9.8. Participació de l'entitat local en accions de sensibilització i formatives en matèria d'integritat i ètica pública

El desenvolupament d'una cultura d'integritat en l'àmbit preventiu descansa en bona mesura en el fet que els comportaments i els hàbits dels actors institucionals que intervenen en aquests processos de decisió, gestió o execució de fons estiguin alineats amb els valors, principis, normes de conducta i d'actuació dels quals s'ha dotat, així com en el ple respecte del marc jurídic vigent i dels drets de la ciutadania.

L'Ajuntament d'Alaró assumeix el compromís d'impulsar la participació dels responsables polítics i empleats públics municipals en programes formatius en matèria d'integritat i ètica pública, així com la formació especialitzada en la prevenció, la detecció i la correcció d'irregularitats, frau, corrupció o conflictes d'interès en l'execució de fons europeus.

9.9. Publicitat i transparència del Pla de mesures antifrau

Aquest Pla de mesures antifrau es publicarà al *Butlletí Oficial de les Illes Balears* i al portal de transparència de la web municipal.

L'Ajuntament d'Alaró durà a terme accions per donar a conèixer el Pla de mesures antifrau, el Codi de conducta dels empleats públics, el canal d'alertes i els indicadors d'alerta (banderes vermelles).

9.10. Separació de responsabilitats de gestió, control i tresoreria en la gestió de fons europeus

El Reglament (UE, Euratom) 2018/1046 del Parlament Europeu i del Consell de 18 de juliol de 2018 sobre les normes financeres aplicables al pressupost general de la Unió (Reglament Financer de la Unió Europea) preveu als articles 36 i 72 l'obligació de establir una separació entre òrgans de gestió, de control intern i de pagament.

La gestió de fons europeus a l'Ajuntament d'Alaró correspondrà a la secretaria.

El control intern el durà a terme la intervenció en els termes establerts al Reglament Financer de la UE, al Reglament (UE) 2021/241 i al Reial Decret 424/2017, de 28 d'abril, pel qual es regula el règim jurídic del control intern de les entitats del sector públic locals.

El control intern es farà als nivells 1 i 2 del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència per part de la intervenció, qui també haurà de controlar que els fons es dediquin a la prestació que ha estat objecte de la contractació, així com també la destinació que n'han fet les persones o entitats receptores de subvencions i evitar el doble finançament.

En darrer lloc, el pagament dels recursos gestionats amb fons europeus serà competència de la tresoreria municipal.

10. Mesures de detecció

10.1. Creació d'un canal intern o, si s'escau, la connexió amb un canal extern per a la gestió i presentació de dilemes ètics, queixes o denúncies

L'Ajuntament d'Alaró podrà crear un canal telemàtic, telefònic o presencial per a la presentació de dilemes ètics, queixes o denúncies.

En tot cas, les denúncies també poden vehicular-se a través dels següents canals externs:

- Oficina de Prevenció i Lluita contra la Corrupció a les Illes Balears (OAIB): <https://www.oaib.es/denuncias>
- Oficina Europea de Lluita contra el Fraud (OLAF): https://fns.olaf.europa.eu/main_es.htm
- Servei Nacional de Coordinació Antifrau (SNCA), vinculat a la IGAE, Autoritat de Control en matèria de fons europeus procedents del MRR: <https://www.igae.pap.hacienda.gob.es/sitios/igae/es-ES/paginas/denan.aspx>

10.2. Previsió d'un llistat de banderes vermelles que actuï com un sistema d'alertes en els casos on els riscos d'aparició d'irregularitats administratives, frau, corrupció o conflictes d'interès siguin elevats o mitjans

Les banderes vermelles són sistemes d'alerta que identifiquen situacions o actuacions que poden implicar la possible existència d'indicis o pistes de frau, sense que això suposi que el frau es concreti finalment. Les alertes adverteixen l'organització i particularment les persones que decideixen o executen sobre fons europeus, que han d'adoptar la màxima diligència i prevenció, així com desplegar totes les mesures possibles que estiguin en el seu àmbit de decisió o execució, perquè aquestes alertes no es transformin definitivament en situacions de frau o de corrupció. Si finalment les alertes es manifesten, en funció de la gravetat, s'han d'adoptar mesures immediates per mitigar o descartar l'aparició del frau i de la corrupció.

L'Annex III inclou un llistat inicial de banderes vermelles en els àmbits de gestió municipal amb major implicació en la gestió de fons procedents del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència.

Aquest sistema ha de ser objecte de revisió periòdica. De manera que quan en els processos d'execució de fons europeus apareguin noves circumstàncies de risc o circumstàncies no previstes, s'ha d'actualitzar el llistat.

La Comissió de Seguiment i Desenvolupament del Pla antifrau podrà revisar i, si escau, modificar els indicadors de banderes vermelles de l'Annex III sense que això suposi una modificació del Pla que hagi de ser aprovada pel ple municipal.

10.3. Introducció d'eines de gestió de dades i de traçabilitat amb la finalitat de detectar irregularitats administratives, frau, corrupció o conflictes d'interès

L'Ajuntament d'Alaró farà servir tots els recursos tecnològics al seu abast per identificar senyals d'alerta de possibles casos de frau, corrupció o conflicte d'interès.

11. Mesures de correcció

11.1. La retirada dels projectes, o de part d'aquests, afectats pel frau i la corrupció o pels conflictes d'interès reals. La recuperació dels fons de la UE gastats fraudulentament

En el cas que es detecti un possible frau, o la sospita fundada d'haver-se comès, l'Ajuntament d'Alaró suspendrà el procediment de què es tracti i adoptarà les mesures recollides a l'article 6.6 de l'Ordre HFP 1030/2021, de 29 de setembre, que pertoquin.

L'Ajuntament avaluarà la incidència del possible frau, retirarà els projectes o parts del projecte o subprojecte afectats pel frau o la corrupció i adoptarà les mesures que estiguin al seu abast per recuperar els fons europeus gastats fraudulentament, si fos el cas.

L'Ajuntament d'Alaró en els casos de detecció de frau o de sospita de produir-se, col·laborarà activament i lleialment amb l'òrgan gestor, l'autoritat responsable, l'autoritat de control, els òrgans de control extern, la fiscalia i les autoritats judicials, i, quan així es produeixi, amb les actuacions que dugui a terme la Comissió Europea, l'OLAF o el Tribunal Europeu de Comptes Públics.

Així mateix, l'Ajuntament d'Alaró adquireix el compromís institucional que, si el frau detectat o la sospita de frau pogués comportar la comissió de presumptes fets susceptibles de condemna penal, en donarà compte a la Fiscalia o a l'autoritat judicial.

11.2. L'adopció d'altres mesures de correcció complementàries: actuacions preliminars i recerques prèvies a la incoació de procediments administratius o penals. Actuació d'òrgans de control

Detectat un cas de possible irregularitat administrativa o frau o si existís sospita que s'hagi pogut cometre aquesta actuació irregular, l'òrgan competent per iniciar el procediment sancionador podrà obrir un període d'informació o actuacions prèvies a fi de conèixer les circumstàncies del cas concret i determinar la conveniència o no d'iniciar el procediment disciplinari o sancionador que procedeixi.

L'Ajuntament d'Alaró es compromet a que, en cas d'obrir un període d'actuacions prèvies, el desenvolupament d'aquests tràmits es faci amb la celeritat necessària per tal de garantir que els recursos financers es puguin recuperar, sens perjudici de la salvaguarda de drets dels interessats en el procediment.

11.3. Correcció dels conflictes d'interès: l'abstenció

Davant la sospita de possible existència de conflicte d'interès, aquesta circumstància s'ha de comunicar immediatament a l'òrgan, el càrrec o l'empleat públic que en cada cas correspongui perquè adopti les mesures oportunes.

L'Ajuntament d'Alaró vetllarà pel compliment del règim d'abstenció i recusació en els procediments administratius de gestió en què aquestes persones (empleats o càrrecs públics) participin.

11.4. Gestió davant de conflictes d'interès o indicis de possible frau o corrupció

Davant una situació de conflicte d'interès o d'indicis o evidències de possible frau o corrupció, l'Ajuntament d'Alaró seguirà el procediment indicat a l'Annex IV relatiu al procediment intern d'actuació en situacions de conflicte d'interès.

12. Mesures de persecució

12.1. Incoació de procediments disciplinaris o sancionadors quan la competència sigui pròpia de l'Ajuntament

Detectat un frau o l'existència de sospites fundades de frau, l'Ajuntament d'Alaró es compromet a incoar els procediments disciplinaris o sancionadors en l'àmbit de les seves competències per depurar responsabilitats, mitjançant l'òrgan competent.

Aquestes resolucions també seran traslladades als òrgans competents en matèria de gestió de fons europeus.

12.2. Comunicació dels fets produïts i les mesures adoptades a les autoritats competents

Per tant, l'Ajuntament d'Alaró, en funció de si és entitat executora o exclusivament receptor o beneficiari de fons europeus, haurà d'actuar davant de les situacions de possible frau o corrupció comunicant aquests fets:

- a) En els casos que sigui entitat executora a l'entitat decisora.
- b) En els casos en què sigui receptor o beneficiari de fons europeus gestionats o executats per una altra entitat o òrgan gestor, comunicant-ho immediatament a aquesta instància.

12.3. Denúncia dels casos de presumpte frau o corrupció davant de les autoritats nacionals o de la Unió Europea, així com davant de la fiscalia o els tribunals

Tal com s'ha vist a la fase de correcció, si el presumpte frau o corrupció es constata de forma efectiva o les sospites de la seva realització existeixen i són fundades a partir d'indicis, en aquest cas l'Ajuntament d'Alaró adquireix el compromís d'exercir alguna de les següents actuacions o accions:

- a) Posar en coneixement, si fos el cas, dels fets fraudulents a les autoritats públiques competents; és a dir, a l'Oficina de Prevenció i Lluita contra la Corrupció a les Illes Balears (OAIC), al Servei Nacional de Coordinació Antifrau (SNCA), o, si s'escau, a l'Oficina Europea de Lluita contra el Fraude (OLAF)
- b) Iniciar un període d'informació o actuacions prèvies per depurar responsabilitats o incoar un expedient disciplinari, de conformitat amb l'article 55 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, de procediment administratiu comú de les administracions públiques, en els termes expressats a la fase de correcció.
- c) Denunciar els fets davant la fiscalia i els tribunals competents, en els casos oportuns, de conformitat amb allò que s'ha exposat en la fase de correcció.

12.4. Conflicte d'interès

L'existència d'un conflicte d'interès es materialitza quan s'està "en presència d'un conflicte d'interès objectivament percebut i no resolt" i, sobretot, en cas que aquest es concreti. En aquests casos, s'iniciarà la quarta fase del cicle antifrau: la persecució.

De conformitat amb l'article 129 del Reglament Financer de la Unió Europea, l'Ajuntament d'Alaró cooperarà activament amb els diferents òrgans i entitats encarregats de fiscalitzar, controlar, sancionar o perseguir penalment les conductes que incorrin en conflictes d'interès que comportin irregularitats administratives, frau o corrupció.

En aquests casos l'Ajuntament adoptarà, sempre que sigui possible i de la forma menys lesiva per l'interès general, alguna de les mesures següents:

- a) Anul·lar o tornar a avaluar els procediments d'adjudicació.
- b) Cancel·lar els contractes o acords.
- c) Suspendre pagaments.
- d) Realitzar correccions financeres.
- e) Recuperar els fons.
- f) Instar que s'apliqui, si escau, el dret penal.
- g) Aplicar, si escau, el dret administratiu sancionador.
- h) Aplicar, si escau, el dret disciplinari als funcionaris o empleats públics afectats.
- i) Excloure els licitadors o sol·licitants en cas d'influir indegudament en els procediments d'adjudicació o obtenir informació confidencial.
- j) Qualsevol altra mesura encaminada a corregir els efectes que la conducta irregular hagi provocat.

Disposició addicional. Referències genèriques

Qualsevol referència feta en aquest pla que coincideixi formalment amb el gènere masculí, s'ha utilitzat com a forma no marcada de gènere, de manera que s'ha d'entendre referida tant al masculí com al femení.

Annex I. Declaració institucional de compromís amb la lluita contra el frau i la corrupció

El Ple de l'Ajuntament d'Alaró, reunit en data 29 de setembre de 2022, acorda aprovar la present Declaració Institucional de compromís efectiu pel reforç dels mecanismes d'integritat, i més concretament en el desplegament de les mesures que siguin necessàries per combatre eficaçment les irregularitats administratives, el frau, la corrupció i els conflictes d'interès. Tot això, en la mesura que aquests comportaments i conductes suposen l'erosió de la confiança que la ciutadania té en les seves pròpies institucions, afecten la imatge institucional i comprometen els principis d'economia, eficàcia i eficiència en l'ús, el destí i el gaudi dels recursos públics, provocant així mateix situacions de marcada desigualtat.

A aquest efecte, aquesta Declaració s'incorporarà com a annex al Pla de mesures antifrau que aquest Ajuntament aprova en el mateix acte.

Aquesta Declaració institucional també té per objecte servir de compromís polític efectiu dirigit a garantir la bona gestió financera i la preservació dels interessos financers de la Unió Europea en aquelles actuacions o ús de recursos financers que s'emmarquin en l'execució de fons europeus vinculats al Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència, i així mateix de la resta de fons provinents del Marc Financer Plurianual (2021-2027) de la Unió Europea, en la mesura que la seva gestió sigui compartida o la destinació d'aquests recursos correspongui a aquesta entitat.

D'acord amb el que s'ha exposat i considerant que:

- 1) L'Agenda 2030 recull com a un dels seus Objectius de Desenvolupament Sostenible l'existència d'institucions sòlides també a l'administració municipal.
- 2) La Integritat Institucional és un dels pilars de la governança pública i, així mateix, del govern obert.
- 3) Les irregularitats administratives, el frau, la corrupció i els conflictes d'interès erosionen la legitimitat de les institucions públiques arruïnant la reputació pública i destruint la confiança de la ciutadania en els poders públics.
- 4) Aquestes pràctiques irregulars, infractores o delictives, si escau, a banda dels seus devastadors efectes en la reputació i deteriorament de la imatge institucional, generen pèrdues de recursos públics amb efectes negatius sobre la societat i la prestació dels serveis públics, i provoquen desigualtat.
- 5) La recuperació i la transformació econòmica a partir de la crisi de la COVID-19 requereix que aquesta entitat millori gradualment els seus estàndards d'integritat i les infraestructures ètiques de l'organització.
- 6) El Dret de la Unió Europea recull, tant en el Tractat de Funcionament de la Unió com en el dret derivat, el principi de bona gestió financera.
- 7) El Reglament Financer de la UE del 2018 i el Reglament (UE) pel qual s'estableix el Mecanisme de Recuperació i Resiliència preveuen que quan una autoritat pública d'un Estat membre (com és el cas d'una autoritat local i, per tant, d'aquest Ajuntament) gestioni fons procedents del pressupost de la Unió, s'hagin de protegir els interessos financers de la mateixa Unió Europea
- 8) Segons el que estableix l'article 3 del Reial decret llei 36/2020 i el Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència presentat pel Govern d'Espanya davant la Comissió, i aprovat al seu dia, es reconeix, d'una banda, el reforç dels mecanismes d'integritat com a principi de bona gestió i, de l'altra, s'estableix un conjunt de mesures de reforma i projectes d'inversió que han d'emplenar les fites i els objectius establerts.
- 9) L'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, per la qual s'aprova el sistema de gestió del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència, recull el principi de compromís amb el

resultat en l'execució que cada entitat faci dels fons europeus del Mecanisme de Recuperació i Resiliència.

- 10) Segons la disposició reglamentària esmentada, els mecanismes de reforç de la integritat institucional o de prevenció, detecció i correcció del frau, corrupció i conflicte d'interessos, s'integren com a principis o criteris de caràcter transversal en el sistema de gestió de fons europeus o, de conformitat amb el Dret de la UE, en l'execució i la destinació d'aquests recursos financers procedents del pressupost europeu.
- 11) Com que estan en joc els interessos financers de la Unió, és obligació dels poders públics dels Estats membres (i també de les autoritats locals) adoptar totes les mesures que estiguin al seu abast per prevenir, detectar, corregir o perseguir les activitats que impliquin irregularitats administratives, frau, corrupció i conflicte d'interès.
- 12) Els tests d'escrutini de la ciutadania sobre els estàndards de conducta i integritat dels seus servidors públics són més incisius i exigents quan el context de crisi fiscal o econòmica és advers o en aquells casos en què els serveis públics pateixen limitacions o la pressió tributària incrementa.

En atenció a aquestes consideracions, el ple de l'Ajuntament d'Alaró acorda els següents compromisos institucionals per fomentar i garantir la integritat en el funcionament dels seus òrgans, en les seves decisions i actes, així com en el comportament de les persones que desenvolupen les seves activitats polítiques, directives, de gestió o són receptores de fons públics.

COMPROMISOS INSTITUCIONALS:

Primer. Tolerància zero davant el frau, la corrupció o els conflictes d'interès.

Segon. Combatre la comissió d'irregularitats administratives mitjançant l'adopció de les mesures que siguin necessàries

Tercer. Impulsar una política d'integritat institucional a través del Pla de mesures antifrau aprovat per aquest Ajuntament i de les seves revisions periòdiques.

Quart. Invertir activament en la prevenció i la detecció del frau, la corrupció i el conflicte d'interès.

Cinquè. Dotar l'entitat, gradualment, dels instruments efectius que impulsin la integritat institucional i els millors estàndards de conducta pel que fa a l'ètica pública.

Sisè. Promoure la sensibilització i facilitar la formació dels càrrecs públics representatius i empleats públics municipals en ètica pública i integritat institucional.

Setè. Garantir la plena efectivitat del principi de bona gestió financera i preservar els interessos financers de la Unió Europea en la gestió, execució i destinació dels fons europeus.

Vuitè. Implantar, si escau, un sistema de gestió de fons europeus que tingui com a element nuclear el reforçament dels mecanismes d'integritat.

Novè. Gestionar i executar o destinar els fons europeus sota el principi de compromís amb el resultat, adequant-los a les fites i objectius que en cada moment estableixi l'òrgan gestor o responsable d'aquesta gestió.

Desè. Corregir immediatament les conductes o accions que comprometin la integritat i col·laborar de manera activa amb les institucions de control en la persecució i erradicació del frau.

Annex II. Model de declaració d'absència de conflicte d'interessos (DACI)

Núm. expedient: _____

Tipus de procediment: _____

Amb la finalitat de garantir els principis d'objectivitat, imparcialitat, transparència i integritat en el procediment a dalt referenciat, com a participant en el procés de preparació i tramitació de l'expedient,

DECLAR:

Primer.- Estar informat del següent:

1. Que l'article 61.3 «Conflicte d'interessos», del Reglament (UE, Euratom) 2018/1046 del Parlament Europeu i del Consell, de 18 de juliol (Reglament financer de la UE) estableix que "existirà conflicte d'interès quan l'exercici imparcial i objectiu de les funcions es vegi compromès per raons familiars, afectives, d'afinitat política o nacional, d'interès econòmic o per qualsevol motiu directe o indirecte d'interès personal."
2. Que l'article 64 «Lluita contra la corrupció i prevenció dels conflictes d'interessos» de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic, té la finalitat d'evitar qualsevol distorsió de la competència i garantir la transparència en el procediment i assegurar la igualtat de tracte a tots els candidats i licitadors.
3. Que el Pla de mesures antifrau aprovat per aquest Ajuntament incorpora una sèrie de valors i principis, així com de pautes per reforçar els mecanismes d'integritat en la gestió dels fons europeus que també s'apliquen a tots els procediments de contractació pública i de gestió de subvencions o de qualsevol altra actuació vinculada amb l'execució de recursos financers que tinguin l'origen als pressupostos de la Unió, com és el cas de l'exercici de les funcions reservades a la Secretaria i la Intervenció en els àmbits de gestió, control i pagament d'aquests fons.
4. Que l'article 23 «Abstenció», de la Llei 40/2015, d'1 octubre, de règim jurídic del sector públic, estableix que s'han d'abstenir d'intervenir en el procediment "les autoritats i el personal al servei de les administracions en qui es donin algunes de les circumstàncies assenyalades a l'apartat següent", sent aquestes:
 - a) Tenir interès personal en l'assumpte de què es tracti o en un altre en la resolució del qual pogués influir; ser administrador d'una societat o entitat interessada, o tenir qüestió litigiosa pendent amb algun interessat.
 - b) Tenir un vincle matrimonial o situació de fet assimilable i el parentiu de consanguinitat dins del quart grau o d'afinitat fins al segon, amb qualsevol dels interessats, amb els administradors d'entitats o societats interessades i també amb els assessors, representants legals o mandatariis que intervinguin en el procediment, així com compartir despatx professional o estar-hi associat per a l'assessorament, la representació o el mandat.
 - c) Tenir amistat íntima o enemistat manifesta amb alguna de les persones esmentades a l'apartat anterior.
 - d) Haver intervingut com a pèrit o com a testimoni en el procediment de què es tracti.
 - e) Tenir relació de servei amb persona natural o jurídica interessada directament en l'assumpte, o haver-li prestat en els dos darrers anys serveis professionals de qualsevol tipus i en qualsevol circumstància o lloc.

Segon.- Que no em trobo incurs/a en cap situació que pugui qualificar-se de conflicte d'interès de les indicades a l'article 61.3 del Reglament Financer de la UE ni en cap causa d'abstenció de les

previstes a l'article 23.2 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic que pugui afectar al procediment de licitació/concessió.

Tercer.- Que em compromet a posar en coneixement de l'òrgan, autoritat o superior jeràrquic corresponent, sense dilació, qualsevol situació de conflicte d'interès o causa d'abstenció que doni o pogués donar lloc l'esmentat escenari.

Quart.- Que som conscient que una declaració de conflicte d'interès que es demostrï que sigui falsa, comportarà les conseqüències disciplinàries/administratives/judicials que estableixi la normativa aplicable.

(Lloc i data)

(Nom complet i signatura)

Annex III. Banderes vermelles en la detecció de les irregularitats administratives, el frau, la corrupció i els conflictes d'interès

Les banderes vermelles són sistemes d'alertes que adverteixen de l'existència de riscos sobre la integritat en determinades actuacions, procediments o tràmits en funció de les circumstàncies que convergeixen en el seu desenvolupament. Es tracta, en realitat, d'indicis, pistes o senyals d'alerta que, en sí mateixes, no comporten que hi hagi realment un cas de frau o de corrupció, però que requereixen una atenció o un seguiment particular pels riscos associats a tals circumstàncies, a fi que no es materialitzin en manifestacions delictives o en irregularitats administratives greus o molt greus.

Es presenta a continuació un llistat de banderes vermelles en els àmbits de gestió municipal amb major implicació en la gestió de fons procedents del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència.

Aquest sistema ha de ser objecte d'avaluació periòdica i es podrà modificar o completar amb altres indicadors en funció dels riscos específics que s'identifiquin en cada moment.

1) Contractació pública

Contractació menor

1. Abús reiterat de la contractació menor amb adjudicacions als mateixos contractistes o reiteració en les adjudicacions a un nombre reduït sense cap motivació.
2. Ús reiterat de la contractació menor sense sol·licitar mai ofertes.
3. Fraccionament de l'objecte i de la quantia en la contractació menor per fugir d'acudir a altres procediments de contractació.

Plecs

4. Es presenta una única oferta o hi ha un nombre de licitadors anormalment baix.
5. Similitud constatable entre els plecs del procediment de contractació i els serveis o productes del contractista adjudicatari.
6. Els plecs de contractació inclouen prescripcions que divergeixen de les aprovades en procediments previs similars.
7. Els plecs incorporen clàusules inusuals o poc raonables.
8. Absència de mesures d'informació i publicitat en la documentació relativa al procediment de contractació i/o insuficiència de terminis per a la recepció d'ofertes.

Col·lusió en la licitació

9. El resultat de la licitació condueix a l'adjudicació del contracte a una oferta excessivament alta en comparació amb els costos previstos, amb les llistes de preus públics o amb obres o serveis similars.
10. Totes les ofertes presentades inclouen preus elevats de forma continuada.
11. Els adjudicataris fan torns de participació per zones, localitats, tipus d'obra o de servei.
12. Davant la presència de nous licitadors, les ofertes baixen considerablement.
13. Hi ha subcontractistes que participen en la licitació.
14. Hi ha patrons d'ofertes inusuals (en pressupost, preu, temps, etc.)
15. Hi ha evidència de connexions entre licitadors (domicilis comuns, telèfon,...)
16. El contractista comunica als subcontractistes que també participin com a licitadors.
17. Sempre competeixen les mateixes empreses o autònoms i altres mai no ho fan.
18. Hi ha licitadors ficticis.
19. S'evidencia que certs licitadors intercanvien informació, obtenint així acords informals.

Conflictes d'interès

20. S'afavoreix un contractista o venedor en concret, de forma inusual o sense cap explicació.
21. Comportament inusual per part d'un empleat per obtenir informació sobre un procediment de licitació que no està al seu càrrec.
22. Membre de l'òrgan de contractació que ha treballat anteriorment a la seva incorporació a l'ajuntament en alguna empresa que participa en la licitació.
23. Alguna vinculació familiar o d'amistat, o si és el cas política, entre membre de l'òrgan de contractació i adjudicatari d'un contracte o amb algun licitador.
24. Reiteració d'adjudicacions a un mateix licitador.
25. S'accepten preus alts i treballs de baixa qualitat.
26. Els membres de l'òrgan de contractació que són representants locals no han subscrit algunes de les declaracions d'activitats o de béns patrimonials, ni han declarat determinades activitats com a incompatibles.
27. Els membres que conformen els òrgans de contractació no presenten la DACI, així com tampoc funcionaris o empleats encarregats de la contractació administrativa.
28. El càrrec públic, funcionari o empleat que actua com a membre de l'òrgan de contractació o desenvolupa la seva activitat en l'àmbit de la contractació a l'Ajuntament, fa negocis propis que poden afectar la seva imparcialitat i objectivitat en el desenvolupament de les seves funcions.
29. Hi ha relació més enllà de l'àmbit professional entre membres de l'òrgan de contractació o encarregats de la contractació i un proveïdor de serveis o productes.
30. Increment inexplicable de la riquesa o del nivell de vida dels membres dels òrgans de contractació i de les persones encarregades de la contractació pública a l'Ajuntament.

Manipulació de les ofertes presentades

31. Han existit queixes (denúncies, reclamacions, etc.) de licitadors.
32. No hi ha personal qualificat en matèria de contractació pública i el Consell Insular de Mallorca no proveeix assistència en aquest àmbit
33. Hi ha una manca de control o inadequació dels procediments de licitació.
34. Ofertes excloses per l'existència d'errors.
35. Hi ha licitadors capacitats que han estat descartats per raons dubtoses.
36. Es declara desert el procediment de contractació i es torna a convocar malgrat rebre ofertes admissibles d'acord amb els criteris que figuren als plecs.

Fraccionament de la despesa

37. S'aprecien dues o més adquisicions amb objecte similar efectuades a favor d'idèntic adjudicatari, amb l'única finalitat de no utilitzar procediments amb més garanties de concurrència.
38. Les compres s'han separat injustificadament per formalitzar contractes separats per sota dels llindars de licitació oberta.
39. Hi ha compres seqüencials per sota dels llindars d'obligació de publicitat de les licitacions.

Barreja de contractes

40. Hi ha factures similars presentades en diferents treballs o contractes.
41. El contractista factura més d'un treball en el mateix període de temps.

Càrrega errònia de costos

42. Les càrregues laborals són excessives o inusuals.
43. Hi ha canvis aparents als fulls de control de temps.
44. Inexistència de fulls de control de temps.
45. Hi ha costos materials idèntics imputats a més d'un contracte.
46. S'imputen costos indirectes com a costos directes.

2) Subvencions

Limitació de la concurrència

1. Manca de la suficient difusió a les bases de reguladores/convocatòria, incomplint-se els principis de publicitat i transparència.
2. Manca d'una definició clara a la convocatòria dels requisits que han de complir els beneficiaris/destinatariis dels ajuts/subvencions.
3. Inobservança dels terminis establerts a les bases reguladores/convocatòria per a la presentació de sol·licituds.
4. Es produeix absència de publicació dels barems als Butlletins Oficials corresponents quan resultin aplicables a subvencions concedides.

Tracte discriminatori en la selecció dels sol·licitants

5. S'incompleixen els principis d'objectivitat, igualtat i no-discriminació en la selecció de beneficiaris. No se segueix un criteri homogeni per a la selecció de beneficiaris.

Conflictes d'interès

6. S'ha influït de forma deliberada en l'avaluació i la selecció dels beneficiaris, afavorint-ne algun, donant tracte preferent o pressionant altres membres de la comissió.

Ajuts d'Estat

7. Les operacions finançades constitueixen ajudes d'Estat i no s'ha seguit el procediment establert per la normativa europea pel que fa a la informació i la notificació

Desviació de l'objecte de subvenció

8. Inobservança de la finalitat establerta a la normativa reguladora de la subvenció per part del beneficiari o manca d'execució.

Incompliment de l'addicionalitat

9. Hi ha un excés de cofinançament de les operacions i diversos cofinançadors que financen el mateix projecte, o duplicitat de recursos procedents dels fons del Mecanisme de Recuperació i altres fons europeus.
10. Manca de documentació de suport de les aportacions realitzades per tercers (convenis, donacions, etc.)
11. Inexistència d'un control de les despeses i els ingressos per projecte per part del beneficiari.

Falsedat documental

12. Es constata l'existència de documents o declaracions falses presentades pels sol·licitants a fi de sortir elegits en un procés de selecció, que indueixen l'error a la comissió de selecció.
13. S'ha manipulat el suport documental de justificació de despeses.

Incompliment de les obligacions d'informació i publicitat

14. Incompliment dels deures d'informació i comunicació i publicitat, així com qualsevol altra obligació, establerta a la normativa europea o estatal.

Dificultats per a la realització de les auditories

15. L'entitat obvia la documentació correcta de l'operació que permetria garantir la pista de l'auditoria.
16. La convocatòria eludeix la manera com s'han de documentar les diferents despeses derivades de l'operació.
17. A la convocatòria manca una definició clara i precisa de les despeses elegibles.
18. A la convocatòria manca el mètode de càlcul de costos que s'ha d'aplicar als projectes.

Annex IV. Protocol de gestió de conflictes d'interessos

I. Mesures en la fase de prevenció del conflicte d'interessos:

1) Comunicació i informació al personal de l'Ajuntament d'Alaró sobre les diferents modalitats de conflicte d'interès i de les maneres d'evitar-lo

Cal donar a conèixer a tot el personal en què consisteix el conflicte d'interessos i com és possible evitar-lo, així com la normativa que hi és aplicable, entre d'altres,

- Els articles 53 i 54 del text refós de la Llei de l'Estatut bàsic de l'empleat públic, aprovat pel Reial decret legislatiu 5/2015, de 30 d'octubre, els quals recullen els principis ètics i de conducta que inspiren el Codi de Conducta dels empleats públics
- L'article 23 de la Llei 40/2015, de 1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic, relatiu a l'abstenció
- La Llei 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern

2) Emplenament d'una Declaració d'Absència de Conflicte d'Interessos (DACI)

D'acord amb el que disposa l'article 6.5.i) de l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, s'estableix com una actuació obligatòria l'emplenament d'una Declaració d'absència d'interessos (DACI) per aquelles persones que participin en els procediments de execució del PRTR.

Aquesta declaració haurà de ser emplenada per les persones que intervenen en la gestió de cada subprojecte o línies d'actuació de l'Ajuntament, tals com el responsable de l'òrgan de contractació o concessió de la subvenció, les persones que redactin els documents de licitació, bases o convocatòries corresponents, les persones tècniques que valorin les ofertes, sol·licituds o propostes presentades, així com els membres de les taules de contractació i comissions de valoració.

En cas d'òrgans col·legiats, aquesta declaració es pot fer a l'inici de la reunió corresponent per tots els intervinents en aquesta i reflectint-se a l'acta.

La declaració d'absència de conflictes d'interessos es farà conforme al model que s'adjunta a l'Annex IV d'aquest pla

3) Comprovació d'informació

Comprovació d'informació a través de bases de dades dels registres mercantils, bases de dades d'organismes nacionals i de la UE, expedients de les empleades i empleats (tenint en compte les normes de protecció de dades) o mitjançant la utilització d'eines de prospecció de dades (data mining) o de puntuació de riscos (ARACHNE).

II. Mesures per abordar el conflicte d'interessos

Les persones afectades per una situació que pogués implicar l'existència d'un conflicte d'interès comunicaran per escrit aquesta circumstància al superior jeràrquic que durà a terme els controls i les investigacions necessaris per aclarir la situació i, en cas que consideri que existeix aquest conflicte, ho confirmarà per escrit.

Si escau, es podran dur a terme les actuacions següents:

- Adoptar les mesures administratives i, si escau, les sancions disciplinàries que siguin procedents contra la persona empleada presumpta infractora en l'actuació de conflicte d'interessos que no ha complert la seva obligació de comunicació; en particular s'aplicarà el règim de sancions previst en matèria d'incompatibilitats dels alt càrrecs i de funcionaris públics o personal al servei de l'Administració Pública.
- Cessar tota l'activitat en l'assumpte i/o declarar nul·la l'actuació afectada pel conflicte d'interessos.

Així mateix, quan l'actuació o conducta sigui de naturalesa penal, s'hauran de comunicar els fets al Ministeri Fiscal a fi que aquest adopti les mesures pertinents.

Procediment intern d'actuació en situacions de conflicte d'interès:

- Detecció d'un possible conflicte d'interès per diferents vies.
- Determinar si s'ha signat o no una declaració d'absència de conflicte d'interessos (DACI).
- Si es tracta de càrrecs públics, cal determinar també si s'ha presentat i actualitzat la declaració d'incompatibilitats i activitats, així com la de béns i drets patrimonials, i en quins termes estan emplenades i registrades.
- Anàlisi de la situació per la Comissió Tècnica.
- Audiència a l'afectat per la situació de conflicte.
- Sol·licitud, si escau, d'informe intern
- Valoració de l'informe per la Comissió Tècnica.
- Trasllet a l'òrgan de contractació/competent en la subvenció i al superior jeràrquic.
- Resolució del superior jeràrquic determinant l'abstenció o la recusació.
- Admissió de la recusació per l'afectat, si s'escau.